

"आकांक्षित जिल्हा कार्यक्रमाधील (Aspirational District Programme) काही जिल्हे व इतर निवडक जिल्ह्यांच्या उन्नतीसाठी अभियान (Mission for Upliftment of Selected Districts)" या केंद्र शासनाच्या नवीन कार्यक्रमाच्या अनुषंगाने सुकाणू समिती (Steering Committee) गठीत करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : आजिका-२०२२/ प्र.क्र.०६/का-१४१२,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक : ०६ एप्रिल, २०२२

प्रस्तावना :

मा. पंतप्रधान महोदय यांनी दि.२२ जानेवारी, २०२२ रोजी "आकांक्षित जिल्हा कार्यक्रम" (Aspirational District Programme) अंतर्गत समाविष्ट असलेल्या जिल्ह्यांच्या जिल्हाधिकारी यांना व्हिडीओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे संबोधित केले. मा.पंतप्रधान महोदयांनी केंद्र शासनाच्या १५ मंत्रालय / विभागांकडून देशातील २७ राज्यांमधून निवडलेल्या १८८ जिल्ह्यांमध्ये आकांक्षित जिल्हा कार्यक्रमाधील काही जिल्हे व इतर नवीन जिल्हे निवडून त्यांचेसाठी "निवडक जिल्ह्यांच्या उन्नतीसाठी अभियान (Mission for Upliftment of Selected Districts)" हा नवीन कार्यक्रम जाहीर केला आहे. या नवीन कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होणारी केंद्र शासनाची मंत्रालये / विभाग, कार्यक्रमाचे प्रमुख कार्य निर्देशक (Key Performance Indicator) व सहभागी जिल्ह्यांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	केंद्रीय मंत्रालय/ विभाग	प्रमुख कार्य निर्देशक (KPI)	केंद्र शासनाने निवडलेल्या जिल्ह्यांची संख्या	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हा
१	२	३	४	५
१	आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय	९	१२	-
२	महिला व बालविकास मंत्रालय	६	९	गडचिरोली
३	शालेय शिक्षण व साक्षरता विभाग	२	८	यवतमाळ
४	वित्तीय सेवा विभाग	५	८	नंदूरबार
५	पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विभाग	३	२८	गडचिरोली
६	कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रालय	१	९	हिंगोली
७	ग्रामविकास मंत्रालय	४	९	-
८	इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालय	२	१०	-
९	पर्यटन मंत्रालय	६	९	सिंधुदुर्ग
१०	कृषि आणि शेतकरी कल्याण विभाग	९	८	-

अ.क्र.	केंद्रीय मंत्रालय/ विभाग	प्रमुख कार्य निर्देश क (KPI)	केंद्र शासनाने निवडलेल्या जिल्ह्यांची संख्या	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हा
१	२	३	४	५
११	दूरसंचार विभाग	१	१०	गडचिरोली
१२	पेयजल आणि स्वच्छता विभाग	२	१६	गडचिरोली
१३	पूर्वोत्तर क्षेत्र विकास मंत्रालय		२९	-
१४	सामाजिक न्याय आणि अधिकारिता विभाग	११	१३	गडचिरोली
१५	आदिवासी व्यवहार मंत्रालय	६	१०	नंदूरबार
	एकूण	६७	१८८	-

केंद्र शासनाने संबंधित जिल्ह्यात निश्चित केलेल्या "प्रमुख कार्य निर्देशकांची (Key Performance Indicators)" राज्य सरासरी (State Average) पुढील १ वर्षात ओलांडणे आणि राष्ट्रीय सरासरी (National Average) २ वर्षात बरोबरीने आणणे, हे या कार्यक्रमाचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे.

२. महाराष्ट्र राज्यातील गडचिरोली, उस्मानाबाद, वाशिम, नंदूरबार या ४ जिल्ह्यांचा समावेश "आकांक्षित जिल्हा कार्यक्रम" (Aspirational District Programme) यामध्ये आहे. यापैकी केंद्र शासनाच्या "निवडक जिल्ह्यांच्या उन्नतीसाठी अभियान (Mission for Upliftment of Selected Districts)" या नवीन कार्यक्रमाकरिता गडचिरोली व नंदूरबार हे २ जिल्हे व हिंगोली, यवतमाळ व सिंधुदुर्ग हे ३ जिल्हे अशा एकूण ५ जिल्ह्यांची निवड करण्यात आलेली आहे. या ५ जिल्ह्यांची केंद्र शासनाच्या ज्या मंत्रालय व विभागांतर्गत विविध कार्यक्रम / योजनांकरीता निवड करण्यात आलेली आहे, ती खालीलप्रमाणे आहेत :-

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नांव	केंद्र शासनाचे मंत्रालय व विभागाचे नांव
१	२	३
१.	गडचिरोली	महिला व बाल विकास मंत्रालय, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विभाग, दूरसंचार विभाग, पेयजल आणि स्वच्छता विभाग, सामाजिक न्याय व अधिकारिता विभाग
२.	नंदूरबार	आदिवासी व्यवहार मंत्रालय, वित्तीय सेवा विभाग
३.	हिंगोली	कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रालय,
४.	सिंधुदुर्ग	पर्यटन मंत्रालय
५.	यवतमाळ	शालेय शिक्षण व साक्षरता विभाग,

सदर कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेण्यासाठी सुकाणू समिती (Steering Committee) गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

"आकांक्षित जिल्हा कार्यक्रमांमधील गडचिरोली व नंदूरबार हे जिल्हे व इतर निवडक जिल्ह्यांमध्ये हिंगोली, यवतमाळ व सिंधुदुर्ग या जिल्ह्यांच्या उन्नतीसाठी अभियान (Mission for Upliftment of Selected Districts)" या नवीन कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेण्यासाठी मा. मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे सुकाणू समिती (Steering Committee) गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अधिकारी	पदनाम
१.	मा. मुख्य सचिव	अध्यक्ष
२.	अपर मुख्य सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	सदस्य
३.	प्रधान सचिव, पर्यटन विभाग	सदस्य
४.	प्रधान सचिव (पदुम), कृषि व पदुम विभाग	सदस्य
५.	प्रधान सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान), सामान्य प्रशासन विभाग	सदस्य
६.	प्रधान सचिव, कौशल्य, रोजगार, नाविन्यता व उद्योजकता विभाग	सदस्य
७.	प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	सदस्य
८.	प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	सदस्य
९.	प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग	सदस्य
१०.	सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	सदस्य
११.	सचिव, आदिवासी विकास विभाग	सदस्य
१२.	प्रधान सचिव, नियोजन विभाग	सदस्य सचिव
१३.	जिल्हाधिकारी, गडचिरोली/नंदूरबार/हिंगोली/सिंधुदुर्ग/यवतमाळ	सदस्य

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर डिजीटल स्वाक्षरीने उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२२०४०६१३२३४८४५१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(सुनिल शिंदे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,

२. मा. उप मुख्यमंत्री महोदयांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. राज्यमंत्री { गृह (ग्रामीण), वित्त व नियोजन } यांचे खाजगी सचिव,
४. मा.मंत्री व मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव,
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
६. मा. विधानपरिषद/विधानसभा सदस्य, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
७. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर,
९. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर,
१०. अपर मुख्य सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. प्रधान सचिव(पर्यटन), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. प्रधान सचिव(पदुम), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. प्रधान सचिव(माहिती व तंत्रज्ञान), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. प्रधान सचिव, कौशल्य, रोजगार, नाविन्यता व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१५. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, गो. ते. संकुल रुग्णालय इमारत, मुंबई,
१७. प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. सचिव(सांस्कृतिक कार्य), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१९. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२०. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२१. सह सचिव / उप सचिव (सर्व), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२२. जिल्हाधिकारी, गडचिरोली/नंदूरबार/हिंगोली/सिंधुदुर्ग/यवतमाळ,
२३. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,
२४. नियोजन विभागातील सर्व कार्यासने,
२५. निवड नस्ती (का. १४१२)